

## 'Yüzyılın Kaçakçılığı' ve Ciddiyet...

**T**arih: 13 Haziran 1988.

Yer: İstanbul Atatürk Havalimanı,

Münih'e gönderilmek üzere hazır bekleyen, yaklaşık yarım ton, yani 500 kilo ağırlığında bir paket ele geçiriliyor. Roma dönemine ait bir "*Bereket Tanrıçası*" var paketin içinde.

Suç üstü yakalanan eser üzerine Antalya Müze Müdürlüğü, mali polise haber veriyor. Polis araştırmalarına başlıyor ve yakalanan-

lardan 11 kişi tutuklanıyor. Kaçakçılar poliste bir isim veriyorlar: Edip Telliagaoğlu.

Edip Telliagaoğlu, Cumhuriyet okurlarının yabancı olmadıkları bir isim. Eski CHP Mardin milletvekillerinden Mehmet Telliagaoğlu'nun oğlu. Halen Münih'te "*Griffos*" adlı bir antika galerisinin sahibi. 20-21 haziran-da Cumhuriyet'te öyküsü yayımlanan ve

(*Arkası Sa. 15, Sü. 1'de*)

---

**HASAN CEMAL**

---

## 'Yüzyılın Kaçakçılığı' ve Ciddiyet...

(Baştarafı 1. Sayfada)

ABD'nin ünlü sanat dergisi Connoisseur'un temmuz sayısına kapak olan "Yüzyılın Definesi"ni yurtdışına çıkartan ve pazarlayan kişilerden biri aynı zamanda Edip Telli (soyadını Telliagaoglu'ndan Telli diye kısaltmış). Edip Telli'nin ağabeyi Nizamettin Telliagaoglu ise, ünlü "Karun Hazinesi"ni New York'taki Metropolitan Müzesi'ne satan kişisi.

Ve önceki gün Cumhuriyet'te yayımlanan bir başka haber: Antalya Emniyeti Mali Şube Müdürü Fahrettin Çakar, Cumhuriyet'te 20-21 haziran günleri "Özgen Acar" imzasıyla yer alan haberleri ihbar kabul ederek, önemli bir tarihi eser kaçakçılığı şebekesini ortaya çıkardıklarını söylüyor...

★

Anadolu tam bir tarih hazinesi. Bugün Türkiye'de tescil edilmiş 3 bin kadar antik kent, 5 bin kadar insan yerleşmesi görmüş mağara, 5 bin höyük, 10 bin kadar da tümülüs var. Osmanlı ve Selçuklu dönemi hariç, toplam 43 bine yakın antik noktanın varlığından söz edilebilir. Tarih boyunca 38 uygarlık gelmiş geçmiş Anadolu'dan. Şu anda Türkiye'de Yunanistan'dakinden çok eski Yunan, İtalya'dakinden çok Roma eseri var.

Bu kadar zengin tarihsel geçmişli olan topraklar üzerinde, sayısı 43 bini bulan antik noktada gerekli bilimsel araştırmayı yapmak, tek tek kazıp bunları gün ışığına çıkartmak,

restore edip korumak ve bunlarla ilgili bilimsel yayınlar yapmak, değil Türkiye'nin, ABD'nin bile üstesinden gelemeyeceği kadar büyük bir iş.

Gerekli çalışmanın resmi ve bilimsel kanallardan yürütülmesi neredeyse olanak dışı oldukça ve özellikle dış piyasalarda antik sikkelere, heykellere ve diğer eserlere yönelik büyük talep varlığını sürdürdükçe kaçakçılık ister istemez devam edecek.

Antik sikkeler, son yıllarda ABD'de hisse senedi gibi yatırım aracı olarak görülüyor. Bu büyük talebi karşılayan ülkelerin başında Türkiye geliyor. Türkiye'yi Suriye, Lübnan, İran ve Irak ile Güney Amerika ülkeleri izliyor. Metropolitan Müzesi eski müdürlerinden Thomas Hoving, eski eser kaçakçılığı için "Kokain kaçakçılığında Kolombiya neyse, yasadışı antika ticaretinde de Türkiye odur" diyor.

Sadece bu sözler bile, konunun Türk hükümeti tarafından ne kadar ciddiye alınması gerektiğini vurgulamaya yeterli sayılabilir.

Bugünden başlayarak bir hafta boyunca yayımlayacağımız Özgen Acar'ın "Yüzyılın Kaçakçılığı" adlı yazı dizisinde konunun önemi ve hükümetin alması gereken önlemler sıralanacak.

Dileğimiz, hükümetin eski eser kaçakçılığına Antalya Mali Polisi'nin yaptığı gibi ciddiyetle eğilmesi ve bu tarih soygununun son bulması.